

svitli cesar niso pustili odstopiti. — Čehi so v Pragi izvolili narodnjaka Zeithamerja za mestnega župana; ustavoverno ministerstvo ga ni dalo po cesarju potrditi. — Minister Stremajer je iz Dunaja — tedaj tujca — nekega Mareža na Gališko poslal tamošnjih šol ogledovat, kar je Poljace silno razžalilo. — Nadvojvoda Albreht je odpotoval k Belgijskemu kralju in od ondot pojde k ruskemu caru v Ems. — Ogerski državni zbor je preložen do septembra in bo tedaj se posvetoval o novi postavi zoper grdo o deruštvo. Več kakor 10% ne bode smel nihče jemati. — Srbski poslanec Miletič je zahteval, naj magjarski ministri pomagajo Turka vkrotiti; da bodo Bosnija, Bolgarija in Hercegovina neodvisne dežele, naj se vstašem ne brani streljiva dovazati in Srbi in Črnogorci naj se ne zadržujejo od vojske zoper Turke. Magjari so se pri teh besedah Miletičevih kisló držali, ministri pa molčali. — Nova železnica se snuje iz Budapešta črez Subotico, Novisad v Semun. — Debrezcin je poslal ministru Tizca-ju nezaupnico zavolj pogodbe z Avstrijo. Mesto Košice je tako na suhem, da ni bilo te dni niti krajcarja v mestni blagajnici in mestnim pandurom se je plača ustavila.

Vnanje države. Ruski car in naš cesar se snideta 8. julija v Reichstadtu na Českem. — V Belgiji bile so volitve, pri katerih so liberalci in frajmavrerji propadli. To jih je tako razjezilo, da so začeli grdo razsajati, verne Katoličane pretepati, šipe pobijati, dokler jih ni policija ukrotila. Angleži pošiljajo vedno več brodovja in vojske na Turško in hočejo, ako Turčija razpade, pograbit turško lepo brodovje. Romunija vleče s Turki in je Bolgarske vstaše iz romunske dežele izpodila. Srbi in Črnogorci še se vedno pripravljajo na vojsko. Hercegovinci in Bosnijaki so ponudbe sultanove zavrgli. Turške ministre Avni-pašo, Radšid-pašo je nek Hasan, adjutant umorjenega sina starega sultana ustrelil, ministra Kajzerli-pašo ranil in še 3 druge osebe usmrtil. Hasana so drugi den obesili. Tako sta tista ministra, ki sta starega sultana, jegovo mater in sina umoriti dala, tudi umorjena!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XLIII. Kedar je krvavo preganjanje rimskih Krstijanov prenehalo, so zapuščeno kapelico popravili in poznej spremenili v sedanjo krasno cerkvo blažene Marije Device. Že predcerkvišče ali atrium je s starimi pa jako lepimi mozajik-slikami urešeno, toda črez vse krasni so znotranji prostori cerkve. Dve vrsti starih, granitnih stebrov delite njo v 3 ladje. Prelepa tla kažejo, da so se z veliko umetnostjo vlagala. Strop je ves pozlačen in slikami ozalšan. Blizu prvega altarja visi težek kamen, kojega so rabeljni bili papežu sv. Kalistu na vrat obesili, preden so ga v globok studenec sunili. Zraven se nahaja še drug

kamen, ki je pa poškrabljen s krvjo sv. mučenice Doroteje. Poklina, iz katere je nekđaj olje izviralo, je sedaj z železnim križevjem pokrita in nosi latinsk napis. V cerkvi je shranjenih 65 svetinj ali ostankov od različnih svetih oseb. Sv. Franciška Romana je kaj rada v to cerkvo zahajala sv. obhajila prejemati. Nekokrat se je tukaj tudi blažena Marija Devica vernikom prikazala s svojim nebeškim detetom v naročju. Sv. Cenobij je ondi čudežno ozdravil mrtvoudnega človeka. Potem smo se dalej podali in smo obiskali cerkev sv. Cecilije. Pozidana je na mestu, kder je nekđaj stala njena hiša. Od te cerkve smo šli po čedni in široki cesti na hrib Janikul. Pij IX. so kraj steze dali nasaditi cvetlic in raznega drevesja, kar očesu sila dobro deje, ki se je že navolilo vedno gledati golo zidovje. Na bregu stoji cerkva in celo blizu pri njej kapela; v tej pa se vidi jama, kder je stal križ, na katerem je bil sv. Peter križan! Vernika navdajajo tukaj nepopisljivi občutki! Iz brega je čaroben razgled. V spomin na veliki cerkveni zbor vatikanski l. 1870 namenili so Pij IX. tukaj postaviti visok steber iz marmorja s primernim napisom. Toda Pijemontezi vzemši sv. Očetu Rim so pričeto delo zmotili. Steber je izdelan in shranjen pod ključem. Nek kapucin nam ga je pokazal. Lepo cesto, kojoj so Pij IX. z dragim denarjem dali olepšati in ki je imela zvana biti: cesta Pijeva, so Pijemontezi prekrstili in jo nazivljajo z imenom starega prekucaha in grabeža Garibaldi-ja.

Drugi den — 18. apr. — bila je nedelja. Okoli 1/2 9 predpoldnom sem s težkim srcem vzel slovo od večnega mesta, slavnega Rima. Fijaker, ki me je spravljal na kolodvor, bil je po svetenje oblečen in konj sivec je nosil rudeče trake grivam vpletene, na glavi pa laške kokarde. Na kolodvoru sva se skoro trgala, ker je hotel imeti več plačila, kakor mu je po postavi šlo — jedna lira. Kdor tega ne pozna, ali se z surovim človekom trgati neče, tega ti lagodnjaki brž obrišejo. Sedaj zasedem vlak in urno zdrdram proč od Rima proti Civita-vecchiji. Kraj, po katerem sem se peljal, bil je tužen in zapuščen, okolica močvirna, z grmovjem zaraščena; jeni stanovniki so ptice, ribe in zverjadi. Vzmese se nahajajo prostorni pašniki, po katerih se živina klati brez pastirja. Okoli poldne smo došli v Civita-vecchijo. Mesto je malo, šteje komaj 8000 stanovnikov in slovi le zarad svoje morske pristaje ali luke za ladje. Tukaj so se večkrat že francoski vojaki izbarkali, poslani sv. Očetu na pomoč. Močni nasipi okoli mesta s kanoni nasajeni branijo sovražnikom vstop. Od Civita-vecchije naprej se drži železnica večjidel povsod morja. Potnik gleda tedaj na eni strani neizmerno morsko površino, na drugi pa žalostno puščavo. Ni videti blizu ne hrama, ne ljudi, le zastradane jastrebe lahko pogosto opazuje, kako visoko nad grmovjem plahutajo in prežijo na plen. Proti večeru smo se pripeljali do Pize, ki

šteje 34.000 prebivalcev. Tukaj smo potniki morali čakati na vlak iz Livorna; prosti čas smo porabili za ogledovanje imenitnega mesta.

(Nastavek prih.)

Slovensko slovstvo. Kurzgefasste praktische Grammatik der slovenischen Sprache für Deutsche. Mit besonderer Berücksichtigung der Militärterminologie. Zum speciellen Gebrauche in den Militärschulen und für jene Militärs, welche in ihrem Berufe die slovenische Sprache erlernen wollen. Verfasst und verlegt von Andreas Komelj, k. k. Hauptmann im Linien-Inf.-Regimente Baron Maroičić Nr. 7. Klagenfurt 1876. Druck der Hermagoras-Druckerei.

Pod tem naslovom je naš neutrudljivi rojak dal ravnokar slovnico za rabo posebno slovenskim vojakom na dan. Radostni pozdravljamo koristno knjigo in čestitamo vrlemu stotniku, ki tako marljivo skrbi za lepo, pravilno govorico materinskega jezika pri naših slovenskih vojaki. Knjiga bo veliko pripomogla, da se sčasom odpravi grdo pačenje lepe slovenščine pri naših vojaki. Dobiva se menda v vseh knjigarnah in pa pri pisatelju in založniku samem, ki sedaj službuje v Innsbruck-u na Tirolskem.

Smešničar 26. Nekdo se je oženil, a žena bila je nenavadno majhna. Sosed ga nekokrat praša: zakaj pa si tako malo ženo vzel? Mu odgovori: zato, ker sem slišal: izmed dveh nesreč izvoli — menjšo.

Razne stvari.

(*Orožnov spominček*) se je začel izdelovati v Mariboru; zastran životopisa se bo pismeno obrnilo do prijatelja ranjkemu pesniku, do č. g. župnika Trstenjaka; rokopisi za izdavanje Orožnovih spisov so se poslali č. g. kaplanu Lendovšku.

(*Okrajni zastop*) Mariborski je zopet le samo nemško-liberalni zastop mesta Maribora. Kajti v njem čepi 26 mestjanov; pravih kmetov pa le 8. Kajti kot velikih posestnikov je izvoljenih 7, kot trgovcev in obrtnikov 9 in iz mestnega zastopa 10 Mariborčanov. Kmetске srenje so po svojih nemškutarskih predstojnikih in volilnih možih izvolili staro nemškutarsko-liberalno gardo. Jihovi izvoljenci so: Feyrer (graščak), Bothe (trgovec), Paul Glaser (barantač), Gartner (poštar), potem Heller, Ledineg, Povoden, Wratschko, Fr. Weingerl in Joh. Weingerl. Mestni izvoljenci so: Reiser, Marko, Girstmayr, Peternel, dr. Lorber, dr. Kozmuth, dr. Duhač, Fetz. „Hiez saimer wieder do, die alten Bezirksvertreter — rodirodido“.

(*Brandstetter*) pride meseca julija pred sodnijo v Celju, od državnega pravdnštva tožen zaradi zločina goljufige, tedaj kot hudodelnik in goljuf. Lepa čast za njegove prijatelje, zopet čepeče v okrajnem zastopu Mariborskem!?

(*G. Haas*) okrajni glavar v Celju je postal častni srenjčan v Ločah pri Konjicah. Komu je došla večja čast, Ločanom ali g. Haasu?

(*Škoda po povodnji*) 8. junija se ceni v Pivoli in Hočah na 1000 fl., v Framu na 2300 fl., v Loki, Kolbergu in Polskavi na 7900 fl., skupaj na 11.200 fl.

(*Goveja kuga*) se je prikazala v Hrastovem dolu pri Litiji na Kranjskem in je zaradi tega kranjsko-štajerska meja zaprta.

(*Pod voz*) je prišel kmetški sin Martin Medved v Platerjih pri Ptujju in pa Anton Majcen, ki je deske peljal iz Loč pod Konjicami; oba sta mrtva.

(*Izvrstni konj*) ogorskega plemenitaša Baltacija je pri javnem dirjanju na Angleškem in Francoskem zaporedom dvakrat pridiral prvo dobitko v skupnem znesku 140.000 fl.

(† *Ludvig Sparovic*) graščak v Studenicah je 14. junija umrl 51 let star.

(*V 60 urah*) se je po zraku visoko nad atlantiškim morjem iz Amerike v Evropo pripeljal v zidanem balonu Jan. Flamaria zvečer 10. junija tega leta.

(*Spremembe v Lavantinski škofiji*). Prestavljeni so č. g. kaplani: V. Bauman k sv. Urbanu, — M. Bračko k sv. Jurju sl. gor., — M. Fideršek k sv. Križu pri Mariboru za provizorja, — J. Caf k sv. Magdaleni v Maribor, — J. Muha v št. Jur na južni železnici, — V. Plaskan v sl. Bistrico. — J. Fras, dosedaj provizor pri sv. Križu stopi v pokoj. — Ena kaplanija v Vuzenici ostane začasno izpraznjena.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali č. g. Haubenreich 12 gld., Kralj, Dolinar, Zmazek, Hrg, Kurnik Janez po 11 gld.

(*Dražba*). 23. jun. Štef. Stern 5856 fl. Jož. Golež v Mlačah 1000 fl. Mat. Lupša 350 fl. pri sv. Lenartu. 24. jun. Martin Kokol 4009 fl. Mih. Stegenšek 3410 fl. Anton Razpotnik 90 fl. Jan. Kovač v Arnivesi 7182 fl. Fr. Zdovšek v Votričenci 1260 fl. Juri Sdovšek 574 fl. v Celju. Mat. Čamer v Laškem 240 fl. Marjeta Vrčnik v Frankolah 460 fl. Mart. Škoflek v Loki 546 fl. 26. jun. Jož. Molan v Pohanci (2), Andr. Godec v Lembergu (3) Mart. Pozeb 772 gold. v Konjicah, Fr. Krofič v Pesnici 8705 fl. Jan. Gselman 800 fl. in Mih. Urajnc 1951 fl. oba v Slivnici, Jak Jurčič v Naubraunšveigu (2), Julija Stupan 1540 fl. in Jožef Jereb (3) oba v Konjicah; Jaklnova zapuščina v Središču 3095 fl. 28. jun. Jan. Caf v Grajeni 650 fl. Jak. Novak v Založah 6115 fl. Jak. Bračič v Konjicah, Jan. Benedikter v Mariboru 32.775 fl. 30. jun. Jan. Sima v Ptujju 2850 fl. Johana Kranjc v Trambergu 3080 fl. Mat. Supan v Rieki 829 fl. (3), Jož. Pregrad v Pišecah 609 fl. Mart. Čerič v Partinji 1245 fl. Peter Polutnik 505 fl. v Kozjem, Mart. Lah v Vetrniku 400 fl.